

بقر يَز عَممار حَكيم لَسايقِي ثَيمانِيكي كُومَة لآيَة تِي نوِي دَا جَخت لَسَقَر طُورِ انكَاري لَ قِبلَة نوَماي بَير كَر دَنوَة كان بُو طُورِ يَني واقِيعي عَيرَاقِي دَكا تَوَة و داوای رِيكَة و تَنامَة يَك دَكا ت لَسَقَر ناسنامَة ي نيشتمانِي

بقر يَز عَممار حَكيم سَقَر كِي هاوَة يمانِي عَيرَاقِييَة كان، ئاطادار كَر دَنوَة دا لَ بَردَة و امبووني قَيران و دابِران و ئاذاوَة و بَريَة ككَة و تَنِي بَردَة و نَدِييَة كان و خَوون و هَولَة كان بُو لاواز كَر دَنِي دَولَة ت و دامَة زراوَة كانِي. هَروَة ها لاوازي ئلان دان و خَزمَة تطوزار ييَة كان، دَريخست كَ ئَوانَة فاكَنَري فِشارن بُو سَقَر نيشتمان و هاوَلَاتِي، كُوسْت دانَريشَة بُوِي و بُو كاروانَة كَكي، هَروَة ها ئامادَِي بَوَة ش كَر دَ مانوَة لَم دُوخَة دا بَردَة و ام دَ بِيَت ئَطَور قِبلَة نوَماي بَير كَة و ميكانيزمي كاري سياسي طُورِ انكَاريان بَ سَردا نَية ت، تَ قَلا كان يَ كَنَة خَريَن و طُورَة ثانَة كَ سَرد لَ نوِي رِيَنَة كَخَريَتَة و، هَلا و يَسْتِي خُوِيشِي بُو خُوِيشاندانِي تَشَريَن نوِي كَر دَ و بَ و تَنِي: "هَرد لَ سَقَرَة تاوَة هَلا و يَسْتِي كِي رَوونمان دَ دِي تون دوتِي دِي نيشان دا، كَ بَيران بَ خُوِيشان دَيران بَ رِيوَة دَ صَوو، هَروَة كو ئاشَتِي تِي رِيَتِي و انَة كانمان ئَشَتِيوان لِي كَر دَ و داوامان كَر دَ طُورَة ثانَة كَ رِي كَبَخَريَت لَ و طُورَة ثانَة كَ مِينَة يَة نارِي كَخَراوَة"، هَروَة ها خاوَن مَ قام لَ رُو دِي طَ سَمور دَ (شَهِيد) عَيرَاقِي لَ ئاهَة نَطِي كِي جَ ماوَة ريدا لَ (1/ رَ جَ ب/ 1442- لَ 12-02/2021) ي رُو دِي هَ يَني، ياد كَر دَنوَة طَ سَمور دَ ئايَة تَوَلَّي مَزن بقر يَز (موحَمَمد باقر حَكيم) لَ طُورَة ثانِي خَ لانِي بَ ئامادَة بووني ئاؤَرايَة كِي زُور لَ بَ شَداربووني لَم يادَة دا، دَريخست كَ ئَ م لَ كُوبوونوَة ي لَ طَ لَ هِيَزَة سياسيَة كاندا بَ ئارِ اسْتِي دَ سْتِي كَر دَنِي طَ فْتو طُو لَ طَ لَ لاواني نارِازايدا فِشاري كَر دَووَة و لَ جِي بَ جِي كَر دَنِي نَ خَشَة ئلانِي كَ بُو دَرباز كَر دَنِي و لَات لَم قَيرانَة و بَ دَ مَ و صَوووني داخواز ييَة رَ وَاكان، سَردَ راي ئَ وَة و تِي: "باوَة رِمان وايَة كَ تون دوتِي دِي تَ نَها تون دوتِي دِي بَ رَهَم دِي نِيَت، خويَن رِ شَتَنِيش تَ نَها بُو لاي خويَن رِ شَتَن كِي شَ دَ كَر يَت، تون دَ كَر دَنوَة شَ لَ سَقَر بَيران بَ تَ نَها مالَ و يَ رانِي لِي دَ كَ و يَ تَ وَة، لِي كَدابِرانِي شَ ئَ نَجامَة كَكي و يَ رانكَاري و ئاذاوَة و صارة نوسَة بَردَة و ناديار" هَروَة ها كَر دَ وَة كانِي ئُولِي نَكَردن و بَ نائا كَدانان و دابِرانِي ئالَ و يَ رَكَراو لَ سَقَر بِنَماي نَ تَ وَة يي ياخود مَ زَهَبِي و يان هَزري يان سياسي رَ نَكَردَة وَة، ئَ مَ شَ بَ بكوذ و مَ تَ رَسِييَة كِي تَ رَسناك لَ سَقَر هَ موو لايَة نَ كان ناونا، كَ ئَ مَ شَ دابَة شَبووني كُومَة لَ طَا و سياسي لَ و لَاتدا زياد دَكا ت، هَروَة ها سَ بارَة ت بَ ناسنامَة لاوَة كِييَة كانِي و لَاتِيش بقر يَز يان رَوونِي كَر دَ وَة كَ: "شانازي دَ كَ يَن كَ ئِي مَ سَقَر بَ ئَ هَ لولِي بَ تِن خَ ودايان لِي رَازي بِيَت، شَرفَة مَ نَدِيَن بَ وَة و هَ شَ لَ ناوماننا سَقَر بَ رِي خَ كَ و ئايِينَة كاتي تَرن، بَ لَام باوَة رِمان وايَة كَ ناسنامَة ي شَيعِي بوونمان ئارِي زَراو نايَت و كَ هاوَلَاتِيش مَ فافَ كانمان بَرقَة رار نايَت تَ نَها بَ ناسنامَة ي نيشتمانِي عَيرَاقِي كُوكَراوَة كان نَ بِيَت" ئاورِ يدايَة و بُو ئَ وَة ي كَ تَ شَ ييَع و تاييغَة كانِي كاتِي كَ دَلَنِيَا دَ بِن كَ نيشتمان ئَ مِين و يَ كَ طَرتو و بِيَت، دَولَة ت بَ هِيَز و سَ قامَطير بِيَت، صونكَة دَولَة ت بُو هَ مووانَة، تَ شَ ييَع و سوننَة بوونِيش بُو كَ سان خُوِيَة تِي

بهه موو ریزیک و ئازادییە کەو، هەرۆها متمانی خۆی دەربرێ کە موسڵمانی شیعیە لە عێراق و لەناوێ عەرەبییە کەدا هەرۆها لەهه موو شوینیەک دەست دەرێن بە هەڵبێاردەیی دەلەوت و هاوڵاتیوون، لە سایەیی دەولەتێشدا مافەکانی خۆیان دەستدەخەن نەک دابراو لێی، هەرۆکەو ضۆن دۆخی تایفە و ئیکهاتەکانی تریش وان، خاوەن مەقامیان رۆونیکردووە کە ئەرایی ئەرایی زخستن و بنبرکردن و سەرکوتکاری سەری نرایەو، هەرۆها وتی لەسەر هه مووان ئیویستە کە کاروانیکێ جیاواز دەست ئیکهتێن و دوارۆدیکێ دەرەوشاوە دامەزرینی و دوارۆدیکێ باشتري خواست، لەسەر ریکەوتنی ناسنامەیی نیشتمانی کۆکراوە، هەرۆها دەولەتیکێ هاووضەرخي دادئەرۆر ئیمانیکێ کۆمەلایەتی و سیاسی نوێ فەرمانرەوایی بکات، کەلەکەبووەکانی رابردوو ضارەسەر بکات و شابنەشانی ئەرەسەندنەکانی ئیستاش بیەت هەرۆها بۆ دوارۆدیکێ سەرەخۆ و سەقامپیر و طەشاوە ئیشەنطی بکات، جەختیشی کردووە کە شیعیە و سوننە و عەرەب و کورد و تورکمان، مەسیحی و صابئە و یەزیدیەکان، باشتري دۆخیان نایەت زۆر ئارێزراویش نابن زۆر بەهێزیش نابن، ناسنامەیکێ نیشتمانی لەسەر تاییەتەندییەکانیان هەرۆها کاروانی بونیادنانی دەولەتیکێ عێراقی یەکپرتوو بەهێز ئیشکەش نەکەن، خاوەن مەقامیان لەسەرجم بۆنە و ساکخاویەکاندا باسی بانطهیشتی زیدەری بالایی (المرجعیة العلیا) کرد بۆ ریکخستنی ریزەکان و تەقلا و دەستپرتن بە ناسنامەیی نیشتمانی و ئایینیەو لەطەل بونیادنانی دەولەت و ئابەندیوون بە دەستور و یاسا کەو، هەرۆها بەرپریکردن لە سەرۆری دەولەت و شوینە ئیروژەکان و بەرذووەندییەکانیان، لەئامادەیدا بە وتنی ئەوێ کە: "هەرطیز ناتوانین لەم ئرنسیت و ضەسناویانە کە نارطیر بین، ضونکە فەریی و هه موو فەرییەک لەو رینمایی و هەلویستانەدا"، بابەتەکانی ئەم و ئابوری و سەرۆریشی بە بابەتی فشاردانەر دانا و بەشیوەیکێ طەرۆتەر لە هەر کاتیک ئەزمارکرد، بەوێ ناتوانریت هاتنەوێ ئیهاب لە هەر دەرۆزەیکەو بیەت ئەسەند بکەن، دواي ئەوێ کە لە دەرطاکانەو ئابلاو قە دران و دەرکران، جەختی لەوێ کردووە ئەوێ بریکێ طەرۆتەر لە بەئاطابوون و ساوکرۆوی دەویەت لەطەل تەقەلایەکی هەوالطرییانە و کردووەیی ئیشوختە شانبەشانی ساوکرۆوی طشتطیر و ئتەوی کۆمەلایەتی هۆشیارانە، خاوەن مەقامیان هەر بەجیەهینانیکی ئابوری حکومەتی رتەتەکردووە، تێیدا ئارو بزیوی خەلکێ لەبەرناو نەطرتیەت، ئەوێ سەرلەبەری رتەتەکرۆوی، بۆ لایەتە ئیوێ نیدیاردەکان ئاخەفت وتی: "دوو لە قوتی خەلکێ و سەرناوێ بزیویان، بطەرین بەدواي ضارەسەر سەرکەوتووکاندا، ئیتر بەسە عێراقییەکان کە تێئەرین بە کەموکۆری ئەمنی و خراپی خزمەتپۆزایی و مەملانیکان و شەرەجنیو و ئاواو"، سەرۆری ولاتی لە جیطیری بونیادنانی ولاتدا ئەزمارکرد، بۆیە ناتوانریت هاتنەخوار و بەسوک سەپرکردن ئەسەند بکریەت، لەسەر حکومەتیشە هاوڵاتیان دلنیا بکاتەوێ لەریی بەجیەهینانی تەواوێ بۆ دابینکردنی ئەمنی ولات و سەرۆرییەکی، سەرەرای بەدواداھوون بۆ جیەجیەکردنی بریارەکانی ئەنجومەتی نوینەران، بە نەخشەکیشان بۆ ئاشەکشەیی هیزە بیانییەکان لە ولاتدا. خاوەن مەقام داواي کرد هاوڵاتیان کارتێ بایۆمەترییەکانیان نوێ بکەن و وەرپرتنەو، هەرۆها داواي کرد لە هەڵبێاردنی داھاتوودا بەشدارییەکی فراوان و کارپتەر و هۆشیارانە بکەن، بۆ طیرانەوێ هاوسەنطی و ئیخانەوێ لائەرۆی ئاواوکان و ناسەقامپیری و نادەولەتیی، هەرۆها داواکەیی نوێکردووە بە ئیکهینانی هاوئیمانیتێ هەلبێاردنەیی راطۆرەر بۆ ئیکهاتەکان، هەتا ریطا خۆش بکات لەبەردەم طۆرەئانی سیاسیدا، هەرۆها خۆطونجانن لە نیوان هیزە سیاسیەکاندا لەطەل ئتەوکردنی ئاراستەیی بونیادنانی دەولەت، بە ئیعی میکانیزمیک و وتاریکی نوێ و ئرۆژەیکێ ئراوئر، هەرۆها دەربرێ کە ئیشەنطی دەکات بۆ بەدەستھینانی ئەمنیەتی هەلبێاردن و ساویدییری نیوودەولەتیی لەسەر هەلبێاردنەکان بەبی سئاردە و کەمکردنەوێ لە سەرۆری نیشتمانی، لەسەر ئرۆژەیی بونیادنانی دەولەت خاوەن مەقامیان وتی: "لەئرۆژەیی بونیادنانی دەولەت و یەک نەتەوێ عێراقیدا، موجامەلەیی کەس ناکەین، بەسمانە مەملانیی و شەرەجنیو و خویئرنشتن و فرمیسک رشتن و ئازارەکان، ئرۆژەیی نیشتمانی دەبیەتە ئیوێ بۆ نزیکی و دووریمان لە هه موو لایەن و

كەسايەتچىيە كان"، جەختىشى كەردەۋە لەسەر نىزىكى بوونيان لەھيژە ميانرەۋە كان و دەولەت، لە ئرۇدە كانى ئاذاۋە و دەسلەت و قۇرغكارىي دوور دەكە وينەۋە و ئرنسىئىشمان بىرتىيە لە پفتوٹۇ لەطەل ھەموواندا كرانەۋەش بەرۋوي ھەموواندا، بەلام بەراۋەيى بەلاي ئرۇدەي ميانرەۋەيى و دەولەتدا دەشكىيەنەۋە، جەختى كەردەۋە لە بەشدارىكردن لە ھەل بەداردن ئايىندەدا بەھيژ و ئىرادەي ئۇلايىنەۋە بۇ طۇر انكارىي، كە لە "لەجە ماۋەرەكە مان و رۇلە كانى مىللەتەكە مان بىر ياردان ھەل دەھەيئەنجىن و ضارەسەري ئرۇدە نىشتمانىيەكە مان دەبينىن، ھەرۋەھا دەستمان بۇ سەرجم كەسايەتچىيە نىشتمانىيە ميانرەۋە كان و ھيژە كانى دەولەت درىز دەكەين". رۋوي دەمى كەردە نەۋە كانى ھىكمە" لە بەرامبەر ھەرشى بە ئاكدانان و ناشىرىنكردن و ھەلەشەيىدا لاواز نەبن، تەنھا مىللەتتان ھەيە و ھىضى تر، بۇيە لەوان بن بۇ ئەوان بن لە طۇرە ئانە كانىاندا بن و خزمە تىان بىكەن، ھونەر مەندىتى بىكەن لە خزمە تىكردى مىللەتەكە تاندا تەقەلاكانتەن ئاشەكەت مەكەن" بانطەيشتى خۇي نوي كەردەۋە بۇ پفتوٹۇي طشتطير و مكور، ولاتانى ناۋسەكە لەخۇ بطرىت، لەسەر مەزىكى خىر كۇيانىكەتەۋە ھاۋبەشىيە مەدوويى و جوغرافىي و ئايىنى و رۇشنىبىرىيە كانى بەطەۋەرە تر دانا لە ھەر ناكۇكىيەكى سىياسى و قەيرانە كانى قۇناغى ئىستا، لە ئىدارەي نويى ئەمىرىكى راما كە لە تىروانىن و ئرۇدە كانىدا سەبارەت بە ئرسە كانى ناۋسەكە جىاواز بىت، داۋاي بەئەلەي طەرەنەۋەي كەرد بۇ رىكە وتەننامەي ئەتۇمى و ھەل طەرتنى بەئەلەي سزاكان لەسەر مىللەتى ئىرانى داماو، ئەمەش دەبەتتە دەستىكى ئىويست بۇ طەرەنەۋەي ئەمن و سەقامطىرى بۇ ناۋسەكە.